

Zarządzanie BHP i ryzykiem zawodowym - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Zarządzanie BHP i ryzykiem zawodowym
Kod przedmiotu	06.9-WM-BHP-P-49_22
Wydział	Wydział Mechaniczny
Kierunek	Bezpieczeństwo i higiena pracy
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. inżyniera
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2022/2023

Informacje o przedmiocie	
Semestr	5
Liczba punktów ECTS do zdobycia	3
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	- dr inż. Remigiusz Aksentowicz - dr inż. Marek Rybakowski, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę
Projekt	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Zapoznanie studentów z procedurami dotyczącymi wdrażania systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy w przedsiębiorstwach. Poznania celów oraz założeń systemu zarządzania bhp i ryzykiem zawodowym, zgodnie z PN- ISO 45001:2018 - Systemy Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy. Wymagania i wytyczne stosowania. Ukierunkowanie studentów na globalne myślenie o odpowiedzialności za klimat bezpieczeństwa pracy w procesach pracy, odpowiedzialności zawodowej i znaczenia SZB w kształtowaniu warunków pracy i poziomu bezpieczeństwa pracowników.

Wymagania wstępne

Wiedza z zakresu podstaw zarządzania bhp, prawnej ochrony pracy oraz oceny ryzyka zawodowego.

Zakres tematyczny

Tematyka wykładów

W1: Wprowadzenie w problematykę przedmiotu. Istota zarządzania bezpieczeństwem, higieną pracy i ryzykiem zawodowym. Zarządzanie tradycyjne a systemowe. Cele systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy i ryzykiem zawodowym.

W2: Wymagania systemu zarządzania bhp według PN-ISO 45001. Czynniki kształtujące system zarządzania BHP. Czynniki sukcesu. Kontekst organizacji. Przywództwo i współudział pracowników. Polityka bezpieczeństwa i higieny pracy w organizacji.

W3: Plan działania dla wdrożenia systemu zarządzania BHP. Procedury postępowania przygotowawczego przed wdrożeniem SZB. Procedury identyfikacji zagrożeń i oceny ryzyka na stanowiskach pracy. Procedury identyfikacji wymagań prawnych oraz innych wymagań dotyczących BHP.

W4: Cele BHP. Kompetencje pracowników - procedury szkolenia pracowników. Procedury komunikowania się w zespołach pracowniczych. Procedury tworzenia, aktualizacji i nadzorowania dokumentów systemu zarządzania BHP. Procedury gotowości i reagowania na wypadki przy pracy i awarie przemysłowe.

W5: Procedury monitorowania stanu BHP. Monitorowanie reaktywne bezpieczeństwa pracy – (sprawdzanie i identyfikacja): nieprawidłowości w zakresie stosowanych środków zapobiegawczych, ochronnych przed zagrożeniami i związane z nimi ryzyko zawodowe; niezgodności w systemie bhp, które ujawniły się poprzez wystąpienie wypadków przy pracy, chorób zawodowych oraz zdarzeń potencjalnie wypadkowych.

W6: Auditowanie – procedury planowania i prowadzenia auditów wewnętrznych. Przygotowanie do auditów zewnętrznych. Procedury postępowania z niezgodnościami.

W7: Kolokwium zaliczeniowe

Projekt

P1: Wprowadzenie do problematyki projektu z zakresu przygotowania i wdrażania systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy w wybranym przedsiębiorstwie o profilu produkcyjnym lub usługowym. Przydział indywidualnych obszarów tematycznych dla studentów w tym zakresie.

P2 - 5: Praca z tekstem źródłowym. Wymagania do projektu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. Plan wdrażania systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. Wdrażanie i eksploatacja systemu zarządzania BHP. Opracowanie i wdrażanie dokumentacji systemowej. Struktura wdrażająca system - odpowiedzialność. Monitorowanie i szkolenie. Przygotowywanie - koncyptowanie i edytowanie projektów.

P6: Prezentacje przygotowanych przez studentów projektów - "Księga Bezpieczeństwa" dla wybranego przedsiębiorstwa produkcyjnego lub usługowego, zgodnie z ogólnym

systemem SZBHP jak w treściach wykładów. Wystąpienia ustne studentów.

P7: Podsumowanie pracy studentów i ocena projektów.

Metody kształcenia

W - wykład konwencjonalny z wykorzystaniem pomocy audiowizualnych.

Projekt - metoda tekstu przewodniego, analiza i synteza legislacji z zakresu BHP, praca z dokumentem źródłowym. Projekt i pokaz.

Prezentacja projektu. Wystąpienie ustne studenta na zajęciach.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbol e efekto w	Metody weryfikacji	Forma zajęc
Potrąfi prognozować procesy i zjawiska w środowisku pracy i umie zaprojektować procedury wdrażania systemu zarządzania bezpieczeństwem i ryzykiem zawodowym w firmie - odpowiednio jak dla inżyniera bhp. Wykorzystuje zdobytą wiedzę z zarządzania BHP do rozstrzygania dylematów pojawiających się w pracy zawodowej – szkolenia, gotowości, komunikacji, monitorowania, auditowania i postępowania z niezgodnościami w zarządzaniu bezpieczeństwem pracy. Umie rozpoznawać źródła czynników powodujących wypadek przy pracy, analizuje je i potrafi zaproponować rozwiązania konkretnych problemów z zakresu zarządzania bezpieczeństwem pracy.	• K_U53	• kolokwium • przygotowanie projektu • bieżąca kontrola postępów w przygotowaniu projektu	• Wykład • Projekt
Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu w odniesieniu do wdrażania SZB w firmie. Potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy i odpowiedzialny za poziom bezpieczeństwa pracy w procesach pracy.	• K_K12	• kolokwium • przygotowanie projektu • bieżąca kontrola postępów w przygotowaniu projektu	• Wykład • Projekt
Student zna normy i reguły (prawne, organizacyjne) oraz organizację struktury systemu zarządzania BHP. Zna prawidłowości SZB oraz ich źródła. Wie jakie procedury obowiązują pracowników w realizacji celów i zadań SZB. Ma podstawową wiedzę dotyczącą zarządzania, w tym zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. Zna wymagania dotyczące wdrażania systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy wg polskiej normy PN-N-18001:2004.	• K_W41	• kolokwium • przygotowanie projektu • bieżąca kontrola postępów w przygotowaniu projektu	• Wykład • Projekt
Student zna normy i reguła ch (prawne, organizacyjne) oraz organizację struktury systemu zarządzania BHP. Zna prawidłowości systemu zarządzania bezpieczeństwem oraz ich źródła.	• K_W72	• kolokwium • przygotowanie projektu • bieżąca kontrola postępów w przygotowaniu projektu	• Wykład • Projekt
Potrąfi analizować możliwe do wprowadzenia zmiany w organizacji pracy oraz wybrać odpowiednie rozwiązanie w celu minimalizacji ryzyka zawodowego.	• K_U56	• kolokwium • przygotowanie projektu • bieżąca kontrola postępów w przygotowaniu projektu	• Wykład • Projekt
Student potrafi poddać analizie strukturę organizacyjną przedsiębiorstwa oraz na tym tle właściwie analizuje przyczyny niezgodności w procedurach bhp oraz kontroluje przebieg procesów kierowania zespołem pracowniczym w służbach BHP.	• K_U43	• kolokwium • przygotowanie projektu • bieżąca kontrola postępów w przygotowaniu projektu	• Wykład • Projekt
Student potrafi określić ryzyko i problemy towarzyszące podejmowaniu działań, warunki ich realizacji, zaplanować właściwe działania oraz ocenić skutki ich podejmowania	• K_U45	• aktywność w trakcie zajęć • przygotowanie projektu	• Projekt

Warunki zaliczenia

Zasady oceniania kolokwium pisemnego – pytania otwarte.

Ocena:

2,0 - praca z poważnymi błędami lub brakami.

3,0 - praca słaba, zaledwie zgodna z zadanym zadaniem.

3,5 - praca przeciętna, niekompletna, wykonana poprawnie ale z brakami.

4,0 - praca dobra pod względem treści, zakresu i oryginalności.

4,5 - praca ponad dobra (treść, zakres i oryginalność).

5,0 - praca wyjątkowa, wyróżniająca się spośród pozostałych, wykonana na wysokim poziomie merytorycznym.

Warunkiem zaliczenia zajęć jest uzyskanie pozytywnej oceny z kolokwium i zadanego projektu.

Zasady oceniania prac projektowych.

Ocena:

2,0 - praca z poważnymi błędami lub brakami (w tym niedostarczenie pracy w wymaganym terminie).

3,0 - praca słaba, zaledwie zgodna z zadanym zakresem zadania, dopuszczalne niewielkie błędy/braki.

3,5 - praca przeciętna, wykonana poprawnie ale w sposób szablonowy.

4,0 - praca dobra, zauważalnie wykraczająca poza szablon-opis zadania (treść, zakres i oryginalność) .

4,5 - praca ponad dobra, znacznie wykraczająca poza szablon-opis zadania (treść, zakres i oryginalność).

5,0 - praca wyjątkowa, wyróżniająca się spośród pozostałych, wykonana na profesjonalnym poziomie koncepcyjnym i merytorycznym.

Ocena końcowa jest średnią ocen z zaliczenia projektu i oceny z kolokwium pisemnego.

Literatura podstawowa

1. Karczewski J. T.: Systemy zarządzania bezpieczeństwem pracy, ODDK, Gdańsk 2000.
2. Kaczmarek T.: Ryzyko i zarządzanie ryzykiem, ujęcie interdyscyplinarne. Wyd. Difin, Warszawa 2006.
3. Kowal E., (red.): Opieka zdrowotna nad pracującymi. Wielodyscyplinarność w zarządzaniu zdrowiem w miejscu pracy. Oficyna Wyd. Uniwersytetu Zielonogóskiego, Zielona Góra 2006.
4. Lis T., Nowacki K.: Zarządzanie bezpieczeństwem i higieną pracy w zakładzie przemysłowym, Wyd. Politechniki Śląskiej, Gliwice 2005.
5. Kowalczyk Cz.: Jak oceniać ryzyko zawodowe. Główny Inspektor Pracy, Warszawa 2010.
6. Pacyna A., Stadnicka D.: Wdrażanie i audytowanie systemów zarządzania jakością zgodnych z normą ISO 9001:2000, Oficyna Wydawnicza Politechniki Rzeszowskiej, 2006.
7. Polska Norma PN-ISO 45001:2018 - Systemy Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy. Wymagania i wytyczne stosowania.
8. Rybakowski M.: Deskrypcja określeń w teorii i praktyce kultury i bezpieczeństwa pracy. Problemy Profesjologii 2011, nr 2, s. 189 - 198.
9. Skuza L.: Co warto wiedzieć o ryzyku zawodowym. Wyd. OD i D Kadr Sp. z o.o., Gdańsk 2003.
10. Zawieska W.: Ryzyko zawodowe. Metodyczne podstawy oceny. Wyd. CIOP, Warszawa 2007.

Literatura uzupełniająca

1. PN-EN ISO 9000:2001; Systemy zarządzania jakością - Podstawy i słownictwo.
2. PN-N18002: 2011; System zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy. Ogólne wytyczne do oceny ryzyka..

Czasopisma

1. ATEST
2. Bezpieczeństwo Pracy
3. Przyjaciel Przy Pracy
4. Praca i Zdrowie
5. Serwis BHP

Uwagi

Obowiązkowe przygotowanie projektu analityczno - koncepcyjnego, opartego na problematyce bhp w wybranej gałęzi gospodarki przemysłowej lub usługowo-wykonawczej, z propozycją rozwiązania konkretnych problemów z zakresu zarządzania bezpieczeństwem pracy i ryzyka zawodowego, zgodnie z założeniami w sprawie wdrażania „Polityki bhp” w firmie, jak w PN-ISO 45001:2018 - Systemy Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy. Wymagania i wytyczne stosowania.

Zmodyfikowane przez dr inż. Remigiusz Aksentowicz (ostatnia modyfikacja: 19-04-2022 18:52)